

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 192/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. marca 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Petit Press, a. s., Námestie SNP 30, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Pavlom Palšom, Palša a Partneri Advokátska kancelária, spol. s. r. o., Masarykova 13, Prešov, vo veci namietaného porušenia jej základných práv garantovaných čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 Co 351/2012 z 29. apríla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Petit Press, a. s., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júla 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Petit Press, a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich základných práv garantovaných čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 351/2012 z 29. apríla 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12 C 84/2012 z 5. októbra 2012 rozhodol prvostupňový súd tak, že čiastočne vyhovel žalobe žalobcu o ochranu osobnosti smerujúcej proti sťažovateľke z dôvodu publikovania článku v denníkoch SME, Korzár a Zemplínsky Korzár pod názvom „Štátny úradník sa stretol s mafiánmi“. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola sťažovateľka zaviazaná zaplatiť žalobcovi sumu 20 000 eur, a zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v ostatnej napadnutej časti tak, že žalobu nad priznanú sumu 20 000 eur do 50 000 eur zamietol. Zároveň krajský súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania.

3. Podľa sťažovateľky súd prvého stupňa v konaní nevykonal úplne zásadné (pre súdne konanie a pre správne rozhodnutie) a ňou navrhnuté dôkazy, ktoré súdu podľa názoru sťažovateľky vyplývali ako povinnosť vykonať, a to nielen z dôvodu návrhu na ich vykonanie, ale aj z dôvodu vyplývajúceho priamo z § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Všeobecný súd vôbec v odôvodnení rozhodnutia neuviedol, prečo „*pominul*“ dôkazy vykonať, pričom išlo o dôkazy, ktoré dokonca najskôr mal zámer vykonať, keď predvolal svedkov z adries ich bydliska a pracoviska. Toto bolo aj odvolacou námietkou sťažovateľky a odvolací súd vôbec neuviedol, prečo považoval za zákonné nevykonanie dôkazov, a tým nedal podľa mienky sťažovateľky dostatočnú odpoveď na kľúčové a zásadné odvolacie dôvody. Predmetný článok podľa sťažovateľky zásah nevyvolal, lebo na to nebol spôsobilý. Predmetný článok podľa názoru sťažovateľky nebol kritikou, ako to uvádza všeobecný súd, a nebol ani hodnotiacim úsudkom. Predmetný článok bol podľa sťažovateľky iba správou o vyšetrowaní Inšpekcie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „MV SR“), ktorého výsledok bol zachytený práve v písomnej správe MV SR, o ktorej informovala hlavná spravodajská relácia súkromnej televízie. Podľa sťažovateľky nie je neobvyklý jav v demokratických spoločnostiach, že sa trestná činnosť vyšetruje a odhalí, a

to i na úrovni najvyšších štátnych funkcií. Preverovanie istých osôb bolo realizované a správa MV SR o tom informovala. Podľa vyjadrenia sťažovateľky legitímnym záujmom a právom médií potom bolo informovať o existencii takéhoto preverovania orgánmi MV SR a o existencii takejto správy MV SR. Podľa sťažovateľky nemožno súhlasiť so závermi všeobecného súdu uvedenými v odôvodnení napadnutého rozsudku, že existencia správy MV SR sa nepotvrdila. Naopak, redaktor televízie (██████████), ktorý bol navrhnutý na vypočutie pred súdom, správou reálne disponoval, čo bolo aj zrejmé z jeho relácie. Okresný súd však navrhovaný dôkaz – výsluch predmetného svedka redaktora televízie – nevykonal. Ako okresný súd uviedol „*dôkaz pominul*“. Pritom podľa sťažovateľky paradoxne najskôr svedka (ako aj iných sťažovateľkou navrhnutých svedkov) na pojednávanie riadne predvolal, ten (resp. svedkovia) sa ospravedlnil(-i) a okresný súd už bez ďalšieho konštatoval, že „*dôkaz pominul*“. Okresný súd podľa vyjadrenia sťažovateľky jej neumožnil v súdnom konaní riadne konať a brániť svoje práva (preukázať pravdivosť) v súlade so zákonom. Sťažovateľka na tomto mieste zdôraznila, že existenciu správy nepopierali, ale priamo potvrdili aj listinné dôkazy nachádzajúce sa v samotnom súdnom spise, napr. podanie MV SR sekcie kontroly a inšpekcie služby č. p. SKIS-537/00-2009 z 30. apríla 2009 – číslo listu súdneho spisu 125. Z listinných dôkazov, ktoré sa v súdnom spise nachádzajú, sa existencia správy MV SR podľa sťažovateľky potvrdila, no potvrdila sa aj neochota konajúceho súdu dokazovanie vykonať riadne. Takýto postup súdu je podľa sťažovateľky nezákonný a v rozpore s ústavou.

4. Sťažovateľka ďalej uviedla, že na rozdiel od televízie s plnou mierou vážnosti a novinárskej zodpovednosti v záujme „*dopovedať televíziou vypovedané*“ oslovila šéfa Inšpekcie MV SR ██████████, ktorého televízia vôbec neoslovila, a v článku uviedla, čo ako oficiálny a kompetentný predstaviteľ ministerstva a polície povedal. Podľa sťažovateľky informácie v článku boli pravdivé a preverené. Vo vzťahu k osobe žalobcu bolo jasne uvedené, že samotná Inšpekcia MV SR správu preverovala a žiadne dôkazy proti policajtom, teda ani osobe žalobcu (exprezidenta), nezistila. Zverejnenie týchto informácií bolo preto podľa sťažovateľky aj vzhľadom na už uvedené a na obsah informácie legitímne.

5. Sťažovateľka v závere poukázala na viacero rozhodnutí ústavného súdu týkajúcich sa slobody prejavu médií a navrhla, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn.: 6Co/351/2012 zo dňa 29.04.2014, jeho prvým výrokom, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutej časti, t. j. vo výroku, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 20.000,- EUR
- bolo porušené právo sťažovateľa na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR,
- bolo porušené právo sťažovateľa vlastniť majetok garantované čl. 20 ods. 1 a ods. 3 Ústavy SR.

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn.: 6Co/351/2012 zo dňa 29.04.2014, v časti - prvý výrok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutej časti, t. j. vo výroku, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 20.000,- EUR, sa zrušuje a vec sa v tejto časti vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané

náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

III.

7. Z čl. 127 ods. 1 ústavy pramení, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

8. Princíp subsidiarity nás poučča, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

9. Na základe vyjadrenia predsedu okresného súdu doručeného ústavnému súdu 12. marca 2015 sú ústavnému súdu známe skutočnosti, že sťažovateľka podala

prostredníctvom okresného súdu 3. júla 2014 dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Vec sa od 6. februára 2015 nachádza na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý je oprávnený rozhodnúť o podanom dovolaní.

10. V zmysle popísaných konklúzií možno uzavrieť, že právny poriadok Slovenskej republiky poskytuje sťažovateľke účinný právny prostriedok ochrany jej základných práv a slobôd, ktorý využila (t. j. podala dovolanie), pričom vo veci dosiaľ nebolo najvyšším súdom o dovolaní právoplatne rozhodnuté. Inak povedané, v tejto chvíli sa sťažnosť podaná ústavnému súdu javí byť predčasne podaná, keďže existuje iný orgán verejnej moci (najvyšší súd) oprávnený poskytnúť ochranu sťažovateľkiným základným právam a slobodám.

11. Reflektujúc takto pertraktované závery, ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

12. Ako *addendum* ústavný súd zdôrazňuje právny názor, ktorý opakovane vo svojej judikatúre vyslovil (akcentujúc pritom závery rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská v. Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, najmä jeho body 51, 53, 54) a podľa ktorého, majú na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľke lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (t. j. napadnutému rozsudku) krajského súdu (porov. napr. III. ÚS 114/2010, I. ÚS 165/2010).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2015